

— **Koncert pevskega zbora učit. UJU.** Opozorjamo učiteljstvo in njih prijatelje na koncerta, ki se vršita 19. junija, in sicer ob 15. uri v Domu v Št. Vidu, ob 20. uri pa v Sokolskem domu na Viču. Program je pester ter bo vsakdo našel v njem nekaj lepega. Apeliramo na učiteljstvo iz bližine, da pripomore s priporočanjem in lastno udeležbo do čim večjega uspeha. — Smoter Pevskega zbora učiteljstva UJU v Ljubljani je smoter vsega slov. učiteljstva, zato upravičeno pričakujemo vsestranskega zanimanja in podpore. — Tovariši in tovarišice na delo za povzdigo narodne prosvete in ugled našega stanu. — **Odbor.**

— **Volitve učiteljskih zastopnikov v ocenjevalno komisijo za laški okraj.** Glasom sklepa učiteljskega društva za laški okraj (na zborovanju 22. maja 1927) se izvedejo volitve za ocenjevalno komisijo. Volimo enega člana in namestnika. Tozadevne kandidate so se že odposlale na šolska vodstva. Izpolnjene naj se odpošljejo na šolsko vodstvo Laško pod tek. številko ulomljeno z v (volitve).

— **Znižane cene v kopališču »Slon« v Ljubljani.** Članstvo obveščamo, da je dovolil lastnik kopališča »Slon« za uporabo kopališča znižane cene. Parna kopalnica 10 Din, kadna I. razreda 8 Din 50 p., II. razreda 6 Din 50 p., pršna 4 Din. Kopalni čas: torek, sreda, četrtek in petek od 8. do 17. ure. Izkazati se je treba z železniško legitimacijo. Nakaznice dobi članstvo pri upravi naših listov v Učiteljski tiskarni, I. nadstropje, vrata števil. 15.

— **Zbirajmo smešnice iz šolskega življenja!** Na predlog ljubljanskega učiteljskega društva je sklenil »Učit. konvikt«, da izda zbirko domislic, kratkočasnic, šal in humorističnih spisov šolskih otrok. V otroških dušah leži skrivno neusahljiv vir neprisljane humorja, celo satire in svojevrstne filozofije, kar bruhne ob ugodni priliki na dan. Mislim, da ni učitelja, ki bi si ne bil že zapisaval takih domislic. Poglejmo samo naše liste vseh vrst — povsodi naletiš na smešnice in šale. Med temi je marsikatera tako duhovita, da bi je ne prisodil otroku. Cele zbirke so že izšle iz šole in javnost jih je prav toplo pozdravila. Dobra smešnica je zdravje in solnce, ki prežene temne misli. Tudi psiholog ima tu polje za študij otroške duše. Kako smo se svoj čas zabavali ob dunajskem Homunculusu, ki je klatal v dunajskem dijalektu one znamenite šolske naloge nadebudne dunajske mladine. Gotovo so mu dali med drugim povod resnični sestavki iz šolskih zvezkov. Poznamo tovariše, ki si zapisujejo take domislice in smešnice. Zelo dobrodošle so tudi značilne in humoristične naloge. Kdorkoli ima kaj takega naj napiše in izvoli poslati na »Učit. konvikt«, Ljubljana, Učit. tiskarna.

— **Malo odgovora.** (Tovarišu Kiferlu v odgovor.) Kar se tiče mojega referata, sem hotel biti po svoji najboljši možnosti temeljit. Dotakniti sem se moral radi tega tudi stališča, ki ga zavzema naša centrala UJU s svojo zahtevo, da naj bi bili tudi učiteljski upokojenci sodniki. Prosil sem tovariše upokojence, naj mi ne zamerijo odkrite besede in sem nato konstatiral, ne pa »očital« — kar bi bilo res netaktno — da se mentaliteta starih bistveno razlikuje od one mladih in smatramo zato nazore večine od njih »kolikor toliko« — da rabim zopet prvotni izraz — okostenele. Po svoji pretežni večini se starejši tovariši ne morejo uživati v naše mišljenje in nas razumeti. Kako naj nas potem sodijo! itd. Potrebna je bila ta konstatacija le zato, da z njo utemeljujem svoja izvajanja, zakaj sem proti izvolitvi upokojencev v disciplinarna sodišča. Rade volje priznam, da nam manjka izkušnje, ki so jih nabrali starejši in da nam bi lahko dali iz tega svojega zaklada marsikateri dober nasvet, za katerega bi jim bili hvaležni. Tudi jih bo vsak rad videl med nami in jih poslušal. Zal pa so oni, ki nam res svetujejo, redki. Takega pa, ki nam bi hotel zgolj svetovati, menda sploh ni, temveč se hoče vsak tudi udejstvovati aktivno, ko je njegova službena doba in njegov čas že minil in to mladino najbolj odbija, ker ji otesnjuje nazore in udejstvovanje. Zahteval sem na zborovanju tudi, naj se umaknejo oni, ki so doslužili svojo dobo in naj gredo v pokoj. Dovolj žalostno, da se morajo take stvari obravnavati in to celo javno. Dokaz so nam dogodki. Do leta 1919. je bila službena doba za učitelja na bivšem Kranjskem 40 let. Borili so se za 35-letno službeno dobo. Leta 1919. je bil razširjen srbski šolski zakon iz leta 1904. Na vsi kraljevini in učiteljstvo je doseglo celo več kakor je zahtevalo, namreč 32-letno dobo službe. Oni, ki so tedaj imeli dovolj službenih let za pokoj, so v kljub temu ostali še v aktivni službi, da bi dočakali uradniški zakon in z njim boljše materialni položaj glede pokojnine. Leta 1923. je izšel uradniški zakon. Ta nam je v svojem 31. in 139. členu pripoznal polno pokojnino po 32 letih službe. Mnogo jih je, ki niso niti tedaj stopili v pokoj in ki hočejo ostati še nadalje v aktivni službi, dasi ne bi imeli nikake materialne škode, če gredo v pokoj. Ker so ostali v službi, je bilo to v škodo vsemu stanu. Mnogo naraščaja ni dobilo služb, ker ni bilo dovolj mest na razpolago. Namesto da bi mladi služili sami svoj krog in morda še pomagali svojim staršem, so jih le ti še nadalje morali preživljati v današnjih težkih razmerah. Škodovali so stanu oni, ki se niso dali upokojiti s tem, da je bila tudi s sklicevanjem na to dejstvo povišana službena doba na 35 let. Najprej se borimo za upravičeno stvar in ko smo jo dosegli, jo sami z dejanji izpodbijamo. Ta, zadnji motiv je dal največ povoda do mojih izvajanj na zadnjem zborovanju in do — morda — malo bolj krepkih

ugotovitev dejstev, s katerimi pa nisem nameraval nikogar žaliti, temveč le — morda — z malo preodkritim mišljenjem izraziti bolečino — ali socialno zlo — ki nas tare, nas mlajše. — **Vilko Zehrer.** — Opomba: Upamo, da je s tem dovolj pojasnjena ta zadeva, ki temelji več na nesporazumu, ne pa na kakih nameravani žalitvi in da z ozirom na tesen prostor lahko zaključimo nadaljnjo debato o tem. — **Uredništvo.**

— **Knjiga o odsotnosti učiteljstva.** Ker smo doznali, da izda ministrstvo prosvete glede vodstva »knjige o odsotnosti« dopolnilno odredbo založi Učiteljska tiskarna potrebo tiskovino pozneje. To v znanje onim, ki so že naročili te tiskovine pri Učiteljski tiskarni.

Svoji k svojim! Cenjenemu p. n. učiteljstvu priporočamo trdke, ki inserirajo v našem glasilu.

Poziv!

Vsa okrajna učiteljska društva opozorjamo na okrožnico števil. 1223 z dne 15. aprila 1927 in prosimo, da nam vrnejo izpolnjeno »Letno poročilo« prav gotovo do 15. junija 1927. Ker mora do tega termina tudi poverjeničstvo izvršiti svoje obveznosti napram centrali, sicer nas ne smatra za svoje polnopravne člane. Poravnajte pravočasno tudi članarino!

UJU — poverjeničstvo Ljubljana.

Meščanskošolski vestnik.

— **m Učni načrti za meščanske šole.** Prosvetni inspektor poziva ravnateljstva meščanskih šol, da se o učnih načrtih in o izkušnjah, ki si jih je pridobilo učiteljstvo v šolskem letu 1926/27. posvetuje ter poda učiteljstvo svoje mnenje in predloge glede izpopolnitve in izprememb, ki bi bile potrebne.

— **m Odposlanci ministrstva prosvete** so imenovani za završne izpite na privatnih meščanskih šolah.

— **m Izpiti privatistov na meščanskih šolah.** Izšel je odlok velikega župana na podlagi katerega smejo izpraševati privatiste iz posameznih predmetov učitelji brez ozira na usposobljenost v posameznih predmetih v dotičnem razredu. Če dela privatist izpit čez dva razreda velja za učiteljstvo višjega razreda.

— **m Pouk o higijeni na meščanskih šolah.** Radi velike važnosti higijenskega pouka, je izdalo prosvetno ministrstvo odlok, da naj se za ta pouk nastavlja kot honorarni učitelji na meščanskih šolah zdravniki, kjer so na razpolago, ne oziraje se na to ali imajo učitelj(ice) zadostno število ur ali ne. Le v slučajih, ki niso nobenega zdravnika, naj prevzame ta pouk najspodobnejši učitelj(ica).

— **m Završni izpiti na meščanskih šolah.** Prosvetno ministrstvo ni dovolilo z ozirom na štednjo v proračunu, da bi se učiteljstvo s taksami učencev nagradilo za završne izpite. Učenci javnih in zasebnih šol s pravico javnosti, ki delajo kot redni učenci završne izpite, ne plačajo izpitnemu odboru honorarjev. — Radi olajšanja dela izprašujočemu učiteljstvu naj se učenci porazdelijo v skupine (10 do 12).

Ferijalni Savez učiteljstva.

— **f Letovanje v Dalmaciji.** 7. t. m. se je vršil sestanek, ki pa kakor vedno, ni bil polnoštevilno obiskan. Na letovanje odide mo okrog 13. julija, in sicer na otok Brač (Bol), ki ima najlepšo plažo v Dalmaciji. Kolonija je lepo urejena, ima svoje postelje, kuhinjo itd. Priredili bomo izlete tako, da bodo kolonisti videli vse znamenite kraje srednje Dalmacije. Na Braču je rezervirano 30 prostorov za učitelje-ferijalce. Da odpade nepotrebno pisanje, ponovno: Vsak naj s prigrasom pošlje 50 Din, za pristop v F. S. in za kolonijo 40 Din, navede čas bivanja, računajoč vedno po 15 dni (15. julija do 31. julija ali do 15. avgusta itd.). Prigrasem pošljem prijavnico s čekom, znesek za vsa

kih 15 dni 400 Din naj pošlje vsak v Beograd, prijavnico na moj naslov! 1. julija si sam ogledam kolonijo in pred odhodom bo vse javljeno pravočasno podrobno v »Učit. Tov.« in dnevnikih. Zadnji čas za prigras 15. junij! — Za U. F. S.: Sl. Mrovlje, glavni pov., Jesenice.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Pevci in pevke.** V nedeljo 19. junija priredimo dva koncerta. Prvi bo ob 15. uri v Domu v Št. Vidu, drugi pa ob 20. uri v Sokolskem domu na Viču. Pevski tečaj se prične v soboto 18. junija ob 16. uri v Glasbeni Matici. Pozivamo Vas, da prihitite polnoštevilno in ponovno dokažete visoko stopnjo stanovske zavednosti in društvene discipline. Na svidenje 18. junija ob 16. uri. **Odbor.**

Naša gospodarska organizacija.

— **g Odprite oči in strmite!** Dragi prijatelji in tovariši! Včeraj smo pokopali tovariša I. I. On je rešen vsega trpljenja, katerega Ti ne bom natančneje opisoval; zamoglo bi se to le povedati. Ostaval pa je že več let bolno in grozovito trpečo soprog; saj sama niti roke ne more vzdigniti. Prej kot slej bo morala stanovanje izprazniti in skrbeti za nadaljnji študij dveh otrok, izmed katerih je eden na učiteljsku, drugi pa pohaja meščansko šolo. Bolezen — njegova kakor njegove žene — in izdatki za študij otrok je vse njegove gmotno popolnoma uničila. Zdaj pa je še prišla smrt s svojim strahovitim udarcem, kateri je tem hušji, ker pokojni ni bil nikjer zavarovan, niti pri »Učiteljski Samopomoči« ne.

Dragi! Ali bi ne bilo mogoče, da bi se revam trenutno vsaj nekoliko pomagalo, n. pr. da bi »Učit. dom« pripomogel k nadaljnemu študiju otrok tako, da bi prispeval mesečno deloma, recimo polovico za stanovanje in prehrano njegovih otrok? Naj »Učit. dom« že sedaj pokaže v malem, kakšno nalogo si je nadel za bodočnost. Od denarja, ki se samo zbira in nalaga, nima sedanost nič in vendar naj bi imela.

Obračam se do Tebe, ker vem, da si človek in imaš prav mnogo smisla za karitativne stvari; kajti oseba, ki ljubi svojo domovino tako, kakor jo ljubiš Ti, ljubi tudi svojega bližnjega in tu zopet pred vsem svojega tovariša...

Te iskreno pozdravlja

Tvoj J.

Priobčujemo to pismo, katero je prejel predsednik »Učit. doma«, brez daljšega komentarja. Saj govori samo dovolj in kaže naravnost strašno bedo, v katero lahko pride v današnji dobi učitelj in njegova družina.

In vendar je še zelo veliko število naših tovarišev(ice), ki stoje ob strani in samo gledajo, kako mi gradimo »Učit. dom« in »Učiteljski konvikt« ter se ne zmenimo niti za našo »Učiteljsko Samopomoč«. Kdaj se bode zavedlo vse učiteljstvo važnosti svojih socialnih institucij?!

— **g Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani.** V maju sem prejel sledeča vplačila: Stefanija Sojer, Faravas 10 Din, Ivan Sumperer, Adlešiči 20 Din, učiteljstvo osnovne šole na Vinici 100 Din, I. deška osnovna šola v Ljubljani 100 Din, Franjo Sevnik v Stari Lipi pri Vinici 50 Din, Anton Vidic, šol. upravitelj in Ivana Valenčič, učiteljica, oba v Velesovem, sta darovala vsak po eno obveznico 7% drž. invest. posojila z 10 zapadlimi kuponi, skupej 270 Din; društvo učiteljic v Ljubljani je izročilo 550 Din čistega dobička od mladinskega koncerta, ki ga je priredilo 14. maja t. l. v Unionski dvorani v prid našemu društvu, za kar izrekamo posebno zahvalo. Z današnjim izkazom znašajo vsi letošnji prispevki 8307 Din 65 p.

Josip Kobal, blagajnik.

Društvena zborovanja UJU.

Vabila

— **LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v petek, dne 17. junija ob 19. uri na šentjakovski šoli. Dnevni red se bo objavil z okrožnico.

— **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, dne 11. junija 1927 ob 11. uri v Črnomlju. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Čitanje zapisnika. 3. Poročilo predsednika. 4. »Pisanje v osnovnem razredu«, poroča tovarišica Vizjakova. 5. Slučajnosti. Ker je to zborovanje zadnje pričakujemo polnoštevilne udeležbe. — **Odbor.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LITIJA POV.** UJU zboruje po običajnem dnevnem redu dne 18. junija 1927 na državnem moškem učiteljsku v Ljubljani. Poleg društvenih zadev sta na dnevnem redu dve kratki, pa vseskozi aktualni predavanja. Do tega časa poravnajte prav zanesljivo vsi zamudniki svoje blagajniške obveznosti! Odbor pričakuje častnega odziva!

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŠTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKE OKRAJ** zboruje dne 18. junija v Ptuj, ker učiteljsko društvo v Čakovcu ne zboruje več v tekočem šolskem letu. Izlet drugam je nemogoč, ker je za predpriprave premalo časa. Dnevni red zborovanja je: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Proračun za šolsko leto 1927/28. 4. Ura nazorilo v risarskem pouku. Predava. tov. Kunst. 5. Slučajnosti, predlogi, nasveti. Ob 9. uri je istotam seja odbora Učiteljskega društva po običajnem dnevnem redu spolpolnjenim s točko: Proračun za šolsko leto 1927/28.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ** zboruje dne 11. junija ob 11. uri na Prevorju. Dnevni red. 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. »Delovna šola«, poroča tov. Humar. 4. Volitev delegatov za obe skupščini. 5. Slučajnosti. Udeležba obvezna! **Odbor.**

Kulturni krožki:

— **ped. Ped. did. krožek v Mariboru** je meseca februarja razposlal vsem učiteljskim društvom vabila, da naj bi le-ta korporativno pristopila h krožku, koji naj se razširi v »Pedagoško centralo mariborske oblasti«. — Doslej se je temu odzvalo le šest društev. Prosimo še druga društva, da čim prej javijo svoj pristop.

— **ped. Ped. did. krožek v Mariboru** ima v petek, dne 17. t. m. ob 20. uri (8.) svoj redni občni zbor v risalnici deške meščanske šole s sledečim dnevnim redom: 1. Predsednikovo poročilo. 2. Poročila društvenih funkcionarjev. 3. Razširjenje krožka v Pedagoško centralo. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Pedagoški krožek v Cerknici.** Cerknjski pedagoški krožek je imel sestanek 8. maja v Cerknici. Zaradi slabega vremena je bilo le 14 udeležencev. Tovariš Josip Dolgan je poročal v delovnih zajednicah v Nemški Avstriji in Nemčiji ter nasvetoval; da bi tudi mi sprejeli to obliko za naše samozbraževalno stremljenje. Predlagal je, naj se najprvo pogovorimo o reformi učiteljske izobrazbe, o vprašanju, ki je bilo na dnevnem redu na velikomnem sestanku pedagoškega krožka v Mariboru. Tovariš Mrčina je povdarjal, da je učitelju predvsem potrebna kmetijska izobrazba, ker je kmetijski pouk zelo potreben na osnovni šoli. Tovariš Ribičič je nasprotnega mnenja, češ, da bi moral biti potem učitelj strokovnjak, da mu je potrebna najprej splošna in zaokrožena izobrazba. Tovariš Dolgan pojasni, da se dajo v kmetijstvu združiti skoro vsi pojmi iz prirodnih znanosti, pri čemer niso prav nič prikrajšani, pač pa dobijo ravno v kmetijstvu svoj organski in življenjski pomen. Nato poda poročevalec nekaj vzgledov, kako se dajo kmetijska dejstva uporabiti v kompleksnem pouku. Tudi v obrtnih in industrijskih krajih je to mogoče in potrebno, kot je mogoče in potrebno, da se kmetijski otrok seznanji s stroji in motorji.

Poročila:

— **Učiteljsko društvo za okraj Ljubljana-okolica** je zborovalo dne 9. aprila 1927 v »Mestnem domu« v Ljubljani. Zborovanja se je udeležilo 174 članov in članic.

Tov. predsednik otvori zborovanje, pozdravi vse navzoče, posebej še veroučitelja tov. Kogejja ter poda svoje poročilo, v katerem bodri članstvo za večje umevanje zborovanj, na katerih naj vlada poleg discipline tudi solidarnost. Deliti si moramo drug z drugim nele dobrote, ampak tudi eventualne nesreče, ki bi zadele posameznike — ustanoviti si moramo predvsem obrambni fond, da bomo s samopomočjo odbijali udarce, ki bi nas hoteli pobijati.

Zapisnik zadnjega zborovanja je bil od članstva brez debate sprejet.

Nato predstavi tov. predsednik učiteljstvu predavatelja dr. H. Tuma in ga pri srčno pozdravi kot iskrenega prijatelja našega stanu. Gospod predavatelj je predaval o splošnem razvoju alpinizma. Povedal je o toliki lepoti naših divnih planin, da je vse učiteljstvo z izrednim zanimanjem sledilo predavanju. V imenu vsega učiteljstva se mu zahvali tov. predsednik, želeč, da bi še kdaj prišel v našo sredino.

Tov. predsednik pozdravi došlega strokovnega tajnika tov. Kobala.

Nadaljnja točka slučajnosti so društvene zadeve. Tov. predsednik pojasni blagajniško vprašanje za leto 1926. s tem, da naj vsi poravnajo zaostalo članarino l. 1926.

Izšel je!

Gröbming - Lesica - Mole:

Izšel je!

Srbskohrvatsko-slovenski slovar

Besedni zaklad tega slovarja vsebuje na 432 straneh vse izraze iz vseh knjig, ki so v rabi na naših šolah, poleg tega pa vse izraze iz vsakdanjega življenja za dom in urade, v kolikor so različni od slovenskih. Slovar je opremljen z akcenti, kar je neprecenljive vrednosti za šolo, ker brez akcentov ni mogoče srbskohrvatsko pravilno izgovarjati. V slovarju je upoštevana ijekavščina in ekavščina, tako da ne pride človek v zadrego ne pri čitanju hrvaških, ne srbskih knjig.

Ker je naklada slovarja zelo mala in ker bo zato v nekoliko tednih knjiga razprodana, je v Vašem interesu, da slovar čimprej naročite.

Naročila sprejema

Učiteljska knjigarna, v Ljubljani, Frančiškanska ul 6

Cena 50 Din. Pri skupnem naročilu (najmanj 10 izvodov) cena à 45 Din.